

Utrechtse

PROVINCIALE EN STADS-COURANT.

ALGEMEEN ADVERTENTIEBLAD.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders der Stad Utrecht, brengen ter kennis der Ingezetenen, die houders zijn van Concessien van vrijstelling van stedelijke belasting, op de brandstoffen voor Gestichten, Fabriken of Tafrijken, dat de Rekesten, om vernieuwing dier Concessien over het volgend jaar, in gevolge art. 3 van het reglement op de vrijstelling van stedelijke belasting op de brandstoffen en andere belaste voorwerpen van 18. Augustus 1826, vóór of op den 18. Januarij aanstaande, ter Secretarie dezer stad zullen moeten ingezonden worden, met overlegging eener verklaring, vermeldende de hoeveelheden brandstoffen in het nog loopende jaar, zoo in hunne fabrieken of gestichten, als tot eigen gebruik ingeslagen, hoedanige verklaring in blanco, tegen betaling van vijf cents, is verkrijgbaar gesteld op het Hoofdkantoor der Stedelijke Belasting aan de Ganzemarkt.

En worden voorts de gezegde houders van concessien herinnerd, dat, volgens art. 17 van het Voors. reglement, de gedachte rekestten zullen moeten zijn geschreven op zegel, en gemunneerd van voldoende bewijzen, dat de belasting voor de brandstoffen in hunne particuliere huishouding gebruikt, behoorlijk is voldaan; zullende op de rekestten, welke na den 18. Januarij 1843, inkommen, en op de gene, welke niet van de vereischte hiervoor vermeldde, verklaring en bewijzen zijn voorzien, geen acht worden geslagen; en de nalatige houders der concessien voor het jaar 1845 verstoken zijn van het genot der vrijstellingen.

Utrecht den 22. December 1842.

Burgemeester en Wethouders der Stad Utrecht,

N. P. J. KIEN.

Ter ordonnantie van dezelve,

W. G. v. DIJK. L. S.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht brengen ter kennis der Ingezetenen, dat de Heer Mr. WILHELM MATTHIAS JAN VAN DIEREN, bij Zijner Majest. bevel van den 19. der vorige maand No. 58, benoemd tot Wethouder dezer Stad, in plaats van den Heer Jonkheer W. E. RAM, als noodzakelijk op deszelfs verzoek eervol ontslagen, in de Voorz. betrekking der Raadsvergadering van heden is beëdigd en geïnstalleerd.

Utrecht 5. Januarij 1843.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

N. P. J. KIEN.

Ter ordonnantie van dezelve,

W. G. v. DIJK. L. S.

ZWEDEN.

STOKHOLM 23. Dec. Z. M. de Koning bevindt zich onpasselijk, waardoor de raadsvergaderingen, die den 20. en 21. dezer zouden plaats hebben, zijn moeten worden afgezegd. Men vermoedt, dat heden avond de raad zal gehouden worden, waarin over eene verandering in het ministerie, den heer *Lönnblad*, die aan het hoofd van justitie staat, betreffende, zal geraadpleegd worden. De kroonprins is ook nog niet van zijne ziekte hersteld.

— Het handelshuis *Sutthof en Co.* heeft zich alhier failliet verklaard met 407,000 rijkd. banco.

— Op het eiland Gottland is eene aanzienlijke hoeveelheid Romeinsche zilveren munten opgegraven.

DUITSCHLAND.

WEENEN 27. Dec. Servie, met hare revolutie, blijft het onderwerp van nieuwsgierigheid en van staatkundige gesprekken. Andermaal zijn 24 Servische vlingelingen, die door de nieuwe regering in de kerk opgesloten waren, daartuit ontsnapt en op Oosterschisch grondgebied aangekomen. Deze menschen zijn ontvreden en klagen over het nieuwe bestuur. Intusschen hebben de Engelsche en Fransche Consuls te Belgrado hunne opwachting bij den nieuwen Vorst gemaakt en schijnen hem aldaar te erkennen.

Met. 109, 1/2 p. Ct. 100, 1/2 p. Ct. 77.

BERLIJN 2. Jan. De *Leipziger Allg. Zeitung* die het gebeurde te Wels op de parade en vele andere onwaarheden mededeelde, is in geheel Pruisch verboden.

Dezer dagen werden te Kopenhagen voor eene talrijke vergadering van officieren van alle wapenen, proeven genomen met een door den werktuigkundigen *Rasmussen* nieuw uitgevonden geweer. De heer *Rasmussen* heeft 40 jaren lang het einde vele proeven en onderzoekingen dit geweer trachtte op te lossen met hetzelfde geweer het geboortsmogelijk getal schoten te doen in den kortst mogelijke tijd. De gedane proeven wekten algemeene verwondering; want de heer *Rasmussen* deed met een klein geweer ongeveer 50 en met een grooter 30 tot 26 schoten in de minuut, en wel met zoodanige juistheid, dat op eenen afstand van 80 schreden de een kogel om 200 te zeggen de andere overdekte. Ook kan deze snelheid nog vermeerderd worden; zoo deed hij 16 schoten in 16 seconden.

FRANKRIJK.

PARIJS 2. Januarij. De directie van den ijzeren spoorweg van Versailles (linker oever) heeft den minister van publieke werken verzocht, om in de aanstaande zitting een ontwerp van wet in te dienen, waarbij het gouvernement wordt gemagigd, om de intressen aan die onderneming terug te geven van de 5 millioenen, welke het gouvernement geschoten heeft.

— De heer *Bidou*, bejaard vrijgezel en oud koopman in wijnen, *Faubourg St. Jacques*, bemerkte, dat zijn wijnkelder bestolen werd, hij deed hij herpaling er andere sloten op maken; doch in weerwil van dien bleven de flesschen Beaune- en Bordeaux-wijn uit zijn kelder verdwijnen. *Bidou* wilde zich naar de politie begeven, toen hij den volgende brief ontving: „Mijnheer, sedert lang bestelt men u in het klein; doch thans heeft men besloten u in het groot te bestelen. Ik waarschuw u, dat in den volgende nacht uwen kelder geheel ledig zal worden gehaald, indien gij geene andere maatregelen er tegen neemt.”

Bidou koopt een paar pistolen en laadt de zelfde met scherp; des nachts verschuilt hij zich aldus gewapend, tusschen de tonnen wijn, en verwacht zijn vijand, met een pistool in de hand. Den ganschen nacht wacht hij te vergeefs, en toen de lang verwachte dag aanbrak, begon hij te gelooven, dat de briefschrijver hem misleid had. Hij verlaat dus zijne schuilplaats om in zijn huis terug te keeren. Doch welk droevig tooneel liedt zich hier voor zijne oogen? Al de meubels zijn opengebroken, geld, diamanten, en andere kostbaarheden zijn een roof der

bleven geworden. De schrijver had in een verrijde waarheid gemeld, dat men hem in het groot zou bestelen, en hierin was men geslaagd. De heer *Bidou* heeft deswege aangifte bij de politie gedaan, die de zaak laat onderzoeken.

— De vrede met China heeft in Engeland eene groote speculatie met dat rijk te weeg gebracht. Men verzekert, dat in de laatste 6 weken 40 koopvaardij schepen, met Engelsche manufacturen geladen, uit de onderscheidene Engelsche havens naar China zijn vertrokken. Ook in Frankrijk is men bezig, om verscheidene koopvaardij schepen naar China te zenden, om handelsbetrekkingen met dat land aan te knopen.

— Het bestuur van Perpignan is verlegen met de vele Spaanjaarden, die uit Barcelona aldaar zijn komen nlingen, en heeft aan den regent gevraagd, of men passen naar Spanje aan die vluchtelingen kan afgeven. *Espartero* heeft geantwoord, dat al die personen, waaronder de vijf leden van de junta, en al de genera, die door den opstand van Barcelona genomen hebben, en vrijwilling den Spaanschen grond hebben verlaten, alleen door de daad, alle rechten en alle vrijheden hebben verbeurd, en niet in Spanje kunnen terug komen dan door zich aan de grenzen gevangen te stellen, ten einde vóór de regterbank te worden gevoerd.

De autoriteit heeft de noodzakelijkheid ingezien, om bij de plaats hebbende staatkundige gebeurtenissen, de waakzaamheid aan de Spaansche grenzen te verdubbelen, en heeft bevolen opgave te doen van alle Spaansche vluchtelingen, die in het departement de l'Aude zich hebben nedergezet en op welken tijd zij in Frankrijk gekomen zijn.

PARIJS 3. Jan. Gisteren om half een ure hebben de ministers op het paleis der Tuilerien, onder het voorzitterschap des Koning, eene raadsvergadering gehouden. In den ochtend heeft de heer *Guizot* eene zeer lange conferentie met den heer *Cowley*, ambassadeur van Engeland, aan het fransche hof, gehad.

— De officiële aanspraken, die op nieuwjaarsdag aan het hof gehouden zijn, onderscheiden zich door derzelve weinige beteekenis. Het diplomatieke ligchaam is zoo terughoudend geweest, dat men het bijna koelheid zou noemen, en de Koning om aan deze uitwisseling van beleefdheden eenige couleur te geven, is genoodzaakt geweest om door de uitdrukking zijner woorden de gesprekken eenigzins te verlevendigen.

— In den raad der ministers is besloten den generaal *Rugeaud* uit Algiers terug te roepen. Men wil, dat de brieven, welke de generaal in de *National* en in de *Siecle* heeft doen plaatsen, de oorzaak zijn van deze terugroeping. (*Courrier*.)

— Hetzelfde dagblad meldt, dat de troepen Zondag 11. in de kazernen waren geconsigneerd, terwijl de municipale gardes de straten doorkruisten.

— Eene arme vrouw van Quervij vond dezer dagen een mantelzak, waarin 7000 fr. aan kontanten. De eigenaar deed zich spoedig op en gaf de vrouw 10 centimes, zeggende drink dat voor. (*Gazette*.)

— De advocaat *Plougoulm* tot procureur-generaal bij het hof te Nîmes benoemd zijnde, en zich sedelijk naar zijnen post moettende begeven, zoo heeft

hij moeten afzien van de verdediging der zaak van den adv. Caumartin, die den 20. Nov. te Brussel Aimé Stronach heeft.

De Kamer heeft besloten, dat Zijne Majesteit de koning in persoon zal openen. Men weet, dat het de Teste en Guizot gelukt is, om meerderheid van raad tot dit besluit te doen bereiken, doch het doen opmerken, dat het ministerie zich niet zou kunnen houden de voor zoover het om de aanmoediging van de kamers zou ondervinden, en daarvoor moest men eenige vraagstukken opstellen, die alle door de troonrede ingeleid kunnen worden.

Er zijn onmiddellijk bevelen gegeven, om in de kamer der afgevaardigden de noodige voorbereidselen te maken. De timmerlieden zijn reeds bezig met het in gereedheid brengen der estrade; en van de andere zijde heeft men order gegeven, opdat de werkzaamheden, die aan de kassier der Tuinen uitgevoerd worden, spoedig ten einde geraken, zoodat de kaai den 8. 's avonds van alle hindernissen bevrijd zij; de zitting zal den 9. plaats hebben.

Al de legioenen der nationale garde zullen opgeroepen worden, of ten minste 500 man per legioen, ten einde langs den weg van den koninklijken stoer een heg te vormen.

Dit zal den generaal Jacqueminot voor de eerste maal gelegenheid verschaffen, het opperkommando te voeren.

In Zuid-Amerika blijven de onrusten voortduren. Onder de muren van Campeche heeft een gevecht plaats gehad tusschen de Mexicanen en de Yucata's, waarbij de eerstgemelde 200 man en de laatste 150 man hebben verloren. De beide legers hebben het slagveld verlaten, om zich tot een nieuw gevecht voor te bereiden. In Peru heeft de generaal Torrico, aan het hoofd zijner soldaten, een revolutie bewerkstelligd, den president Mendez afgezet en zich aan het hoofd des bestuurs geplaatst.

NEDERLAND.

AMSTERDAM 4. Jan. Van wege de Hollandse IJzeren Spoorweg-Maatschappij wordt ons heden wederom het volgende medegedeeld.

Staat, aanwijzende het aantal reizigers, benevens de opbrengsten, gedurende de maand Dec. 1842.

Getal Opbrengsten van Reizigers. Reizigers. Goederen.

Haarlem	6,389	3,261	62
Heiden	4,005	4,909	22
te halfweg ingenomen	202		
van Vagelans, id.	227		
op Hillegommerboek	213		
op Voornburg id.			
Piet Gysenbrug id.	271		

Totaal 19,252 14,339 86
Bedrag der vorige opgave 344,829 196,234 97

Totaal generaal 364,081 310,674 34

Gisteren middag heeft een jonge heer, in weerwil van het bestaande verbod om binnen de stad vuurwerken af te steken en te schieten, op het Rokin een kanonnetje afgestoken, hetwelk gesprongen zijnde, hem een belangrijke verwonding in het aangezicht heeft veroorzaakt.

ROTTERDAM 4. Jan. Gisteren nacht omstreeks twee ure ontstond alhier brand in een branderij van de eerste klasse, toelichorende aan de heeren Duys en Zurhorst, en staande tusschen de zogenoemde Zwaanstraat (een zijstraat der Hofstraat) en de Vest. Weldra was het inwendige der branderij geheel door de vlammen verwoest, terwijl ook het daartoe behoorend woonhuis sterk geleden heeft. De spoedig aangebrachte en wel bestuurde hulp heeft de verdere uitbreiding van den brand gelukkig verhinderd.

ALKMAAR 2 Jan. Alhier zijn in het afgelopen jaar 1842 in acht geboren van het mannelijk geslacht 170, van het vrouwelijk geslacht 168, benevens 336 huwelijken zijn er gesloten 69, Echtscheidingen waren er geen.

Overleden zijn van het mannelijk gesl. 184; van het vrouwelijk gesl. 168; Levensloos aangegeven: mannelijk gesl. 11, vrouwelijk gesl. 7; te zamen 18; overledenen van buiten aangegeven 5.

Zijnde alzo het getal der huwelijken 10 minder, der geboorten 8 meerder, der overledenen 104

meerder, in den jare 1841 den geduronden het zelfde jaar 15 meer geboren dan overleden.

LEEWARDEN 2 Jan. Als een merkwaardige bijzonderheid moge bewaard blijven, dat de zachte weersgesteldheid van het begin der maand December zich ook tot aan het einde des jaars heeft volgehouden, zoodat wij op Nieuwjaarsdag bij deze stad, ook al elders in deze provincie, nog ruiteren in het veld hebben zien grazen. Tevens is hier in de laatste weken zoo weinig regen gevallen, dat vele huizen volslagen gebrek aan regenwater hebben. Van de beide laatste dagen des jaars zijn de heiligen storm gekerkt hebben, is gestoven en heet door het eerst in deze winter een weinig sneeuw gevallen. Daar de wind uit het westen naar het noorden is gedraaid is het iets kouder geworden, hoewel de temperatuur nog geheel geen winterkoud teekent. De Thermometer, die in de vorige zachte maand steeds tusschen 42—48 F stond, is nu tot 32—36 F gedaald.

In den laten herfst van het vorig jaar is op verscheidene plaatsen in deze en andere provincien opgemerkt, het voor id. (vrijde) bloeien van vruchtbomen, thans wordt van het Heerenveen gemeld, dat in een tuin te Nijelbaake, in de vorige week, appelen geplukt zijn, welke boom in een jaar tweemaal vruchten opgeleverd heeft.

GRONINGEN 2 Jan. In het jaar 1842 zijn aan het bureau van den burgerlijken stand der stad Groningen aangegeven 1147 levend geboren kinderen, waaronder 578 van het mannelijk en 569 van vrouwelijk geslacht; terwijl er levenloos geboren zijn 64, waaronder 34 van het mannelijk en 30 van het vrouwelijk gesl.; 281 paren gehuwd; geseheden 1 paar; woorts overleden 929, te weten 468 boven en 461 beneden de 14 jaren oud, waaronder 449 tot het mannelijk en 480 tot het vrouwelijk gesl. behorende.

Wij vernemen, dat de heer Alie van der Veer Oomkens, in den loop van dit jaar, hier ter stede eens LETTERACHTERIJ zal oprigten, onder de hooge bescherming van Z. M. Koning Willem Frederik, graaf van Nassau, wien het behaagd heeft, bij dispositie van den 9. Dec. 1842, No. 5673, een aanzienlijke som daarvoor beschikbaar te stellen.

HAARLEM 4. Jan. Gedurende het jaar 1842 zijn hier ter stede geboren 475 zonen en 494 dochters, te zamen 969 kinderen; waaronder 9 paren tweelingen; Overleden 421 personen van het mannelijke en 402 van het vrouwelijke geslacht, te zamen 823. Gehuwd 187 paren.

BOSCH 4. Jan. Gisteren middag, omstreeks half drie ure, had alhier een ongeluk plaats, dat aan vele ouders een lez moet strekken. Terwijl de vader des huisgezins op de fabriek was, was ook de moeder derwaarts wezen, en stoot hare drie kinderen alleen in een kamer op; naauwelijks hadden zij zich eenigen tijd verwijderd of zij werden geroepen; aanstonds kwamen zij toeschieten, maar te laat; een der kleinen, een jongste van 3 jaar oud, was verbrand en een ander zwaar aan den schouder gewond.

VLISSINGEN den 31 Dec. Heden nacht ten half 3 ure had alhier een diefstal door braak plaats bij den horologiemaker B. Marty, op de groote markt, en wel van 4 gouden horologien. De dader is, door de activiteit van den chef der politie den heer P. Ruighart, nog denzelfden nacht ontdekt; zijnde een fuselier van het in bezetting liggende 1ste regiment infanterie, duitscher van geboorte, die aan het kruidmagazijn de wacht had en zijn post heeft verlaten om den diefstal te plegen. De horologien, die op den wal verborgen waren, zijn alle reeds aan den eigenaar ter hand gesteld.

Met genoegen maken wij van dit voorval melding, zoodat betreft de waakzaamheid der politie alhier, dewijl het zeer waarschijnlijk is, dat bij minder onderzoek, of de dader niet zoude zijn ontdekt, of een gedeelte der gestolen voorwerpen zoek zouden zijn gemaakt.

DELFT 2 Jan. Uit een bekendmaking van het stedelijk bestuur alhier blijkt, dat Z. M. de Koning, benevens Z. K. H. de Prins van Oranje, Beschermer der nieuwe Akademie alhier, zich aanstaanden Woensdag herwaarts zullen begeven tot opening van die inrigting. Er zullen bij deze inwijding onderscheidene feestelijkheden plaats hebben. Des avonds zal de stad verlicht worden.

Men verzekert, dat het getal kweekelingen, dat

bij het examen is toegelaten, omstreeks 50 bedraagt.

Men heeft in het gebouw der Akademie proeven genomen met het gaslicht, dat men daar gebruiken wil; welke proeven met het gaslicht zijn bekend.

GOES 1. Jan. Bij vanis der Arrondissements-Regtbank alhier, van 20 Dec. 1842, van de goederen van A. den Engelsman, Droogder, in Goet, vanper, M. van Buiten, Ondermaat, en J. van der Boekhouder der Meestof, Vuurtrijkt en Gelakt, te Stoppeldijk, ter zake van overtreding der elementen op de bereiding en den handel der Meestoffen, Mullen, benevens de drie eersten wegens het veru van de Stof van Aarde, zogenoemde Bloemen, welke na de uitzeeling der Mullen overblijven, en de laatste wegens medepligtigheid daaraan, veroordeeld: de eerste tot een geldboete van 15 gulden, de tweede en derde ieder tot een geldboete van 10 gulden, en den laatste tot een geldboete van 5 gulden, met de kosten; en tot verbeurt verklaring der negen vaten, zoo als die met gemelde aarde gevuld en gekuip, bij het in den handel brengen derzelve zijn in beslag genomen.

UTRECHT 3. Januarij.

Dezer dagen deelde men uit Leeuwarden als een zeldzaamheid mede, dat aldaar een man van honderd jaren nog gezond leefde, ook alhier vierde heden zijn 100sten verjaardag de heer S. E. de Beer, met zijne 4 kinderen en 44 klein- en achter-kleinkinderen. Als een meerdere zeldzaamheid kunnen wij er bijvoegen, dat hij niet alleen zijne volkomene gezondheid geniet, maar zijne zaken zelfs waarnemt, zonder bril leest en schrijft, terwijl hij nog alle zijne zintuigen bezit en dagelijks uitgaat.

UTRECHT 4. Januarij.

Heden is alhier overleden onze algemeen geachte stadgenote Meisvrouw PETRONELLA MOENS, in den ouderdom van 80 jaren. Zij, schoon sedert hare vroege kinschheid blind, is als schrijfster, door hare veelvuldige werken en werkjes, zoo in proza als poezij, door het geheele vaderland met lof bekend; wegens hare blijmoedige godsvrucht, nederigheid en deugd werd zij door elk bemind en geacht; door het nut, hetwelk zij met hare geschriften gesticht heeft, gelijk door haren gullen, vriendelijken omgang zal zij lang in aandenken bij hare vrienden en landgenooten blijven.

Van Helleyoetsluis schrijft men ons van den 2. dezer: „De alhier liggende brik de Haai moet met spoed voor de actieve dienst in gereedheid worden gebracht. De bestemming is nog onbekend, doch vermoedelijk zal dit naar O. Indiën wezen. Ook moeten aan het transportschip Dordrecht de noodige voorzieningen worden bewerkstelligd, om in Februarij over hetzelfde te kunnen beschikken tot het overbrengen van victualie naar West-Indië; terwijl de Frederik Hendrik tot hetzelfde einde bestemd is naar de Middell. zee.”

Van den Helder schrijft men ons van den 3. Jan., dat op de Sambre, de schrijver en victualie-meester den 28. Dec. overleden zijnde, in deszelfs plaats zijn aangesteld de heeren C. de Hen tot schrijver, en tot victualie-meester de heer de Meur, beide aan boord van Z. M. wachtschip Sambre. Met den oostenwind zijn den 3. meer dan 60 schepen te Texel uitgezeld, waarbij 8 naar Batavia, 15 naar Suriname, 1 naar de Kaap de Goede Hoop, 1 naar Bahla, 1 naar de Nikerie, enz.

UTRECHT den 5. Jan.

Blijkens de gedane aangiften ten kantore van den Burgerlijken Stand, zijn binnen deze stad en vrijheid, in den afgelopen jare 1842 geboren 1603 kinderen, als 822 jongens en 781 meisjes, waaronder 13 paar tweelingen.

Het getal der overledenen bedraagt 1527, waarvan 793 van het mannelijk en 734 van het vrouwelijk geslacht; hieronder begrepen 84 doodgeborenen en 26 personen in het Groot Rijsk Hospitaal.

Het getal der huwelijken bedraagt 555.

Echtscheidingen geen.

Het getal der geboren is minder geweest als in den jare 1841, 150.

Het getal der overledenen is meerder geweest 24.

Het getal der huwelijken is minder geweest 8 paren.

Te Zaandam zijn in het afgelopen jaar geboren 208 zonen en 182 dochters, te zamen 390 kinderen; overleden 176 personen van het mannelijk en 174 van het vrouwelijke geslacht, te zamen 350.

Gedurende het jaar 1842 zijn te Amsterdam geboren 7681 kinderen; overleden 7355, elders te Meden en te Amsterdam ingeschreven 413; gehuwd 1723 paren.

Te Dordt zijn in 1842 geboren 808 kinderen, 412 jongens en 396 meisjes; en overleden 839 personen, als 395 van het mann. en 464 van het vrouwel. geslacht. Gehuwd 142.

Te 's Hage is een gebouw tot plaatsing van een stoomwerktuig, onder Warmond, bestemd voor de droogmaking van het Haarlemmermeer, aanbesteed aan den heer C. de Laet te Gorinchem voor f. 161,000.

Te Apeldoorn is een nieuw fraai raadhuis gebouwd.

Uit Delft schrijft men van den 4. dzer, dat aldaar de opening van de Akademie ter opleiding van ingenieurs, enz., met veel plegtigheid heeft plaats gehad in tegenwoordigheid van Z. M. den Koning, den prins van Oranje, vele ministers, enz. De minister van Binnenlandsche Zaken heeft de aanspraak gedaan, waarop de heer Lipkens het woord heeft gevoerd. Des avonds was de stad geillumineerd, en werd er eene voorstelling in den schouwburg gegeven.

PROVINCIAAL GERECHTSHOF VAN UTRECHT.

Crimineele Teregtzitting.
3. Jan. 1843. A. van Steijn schuldig verklaard aan enkele diefstal, en veroordeeld tot eene correctionele gevangenis van zes weken en in de kosten.

Correctionele Teregtzitting.
— Helena Klijn; het Vonnis van ontslag van alle rechtsvervolging, van de Arrondissements Regtbank te Utrecht van den 31. October 1842, regt doende in correctionele zaken, bevestigd.

Provinciaal Gerechtshof in Noord-Holland.

Zitting van 27 en 28 December 1843. President Mr. P. W. Provo Kluit. R. C. Boots. Diefstal en Moord.
Op nieuw is op de plaats der beschuldigten iemand gezeten, die onder den last eener beschuldiging van eene hoofd-misdad gebukt gaat. Het verhoor der getuigen, gepaard met de bekentenis van den 27-jarigen misdadiger, deed blijken, hoe Boots, op Zondag 14 Aug. 1842, zich naar de woning van K. Mulder, landman in de Wogmeer, begeven had; die woning, terwijl het gehele huisgezin ter viering van deszelfs Godsdienst afwezig was, had opengebroken en uit een kastje, na het slot van hetzelfde verbroken te hebben, ongeveer f 60 ontvreemd had.

Op den 2. Oct. keerde K. Sneeboer, landman in de Beemster, des middags ongeveer ten 12 ure, met knecht en meid uit de kerk huiswaarts terug, waar hij slechts een 14-jarig dienstmeisje, Neeltje Spekter genaamd, had achtergelaten. De knecht en meid hunnen meester vooruit gegaan zijnde zochten, te huis komende, te verzoeken naar het achtergelaten kind, tot dat zij hetzelfde ten laatste vermoord vonden liggen in eenen duisteren gang, welke naar de schuur leidde. De verslagene, aan wie de hals letterlijk gesneden was, hield een mes in hare rechterhand. Bij de te huis komst van Sneeboer werd verder bevonden, dat een kastje, hetwelk zich in de kelder van het woonvertrek bevond, opengebroken en uit hetzelfde voor ruim f 600 aan kontanten ontvreemd was. Verder werd er, behalve aan de klink des huisdeurs, ook bloed aan de walsteop bespeurd, waaruit zijnd opgemaakt, dat de misdadiger aldaar zijne handen zoude gewassen hebben.

Al ras viel de verdenking op den beschuldigde, die in het voorjaar van het afgelopen jaar bij Sneeboer als werkmans in dienst geweest, en in den oetend van den doodlottigen 2. Oct. door onderscheidene personen in de omstreken van Sneeboer's woning dwalende gezien was. Eenige boeren stelden daarop pogingen in het werk om hem op te sporen, met dat gevolg, dat hij des avonds in eene tapperij te Purmerend gearresteerd werd.

Boots bekende terstond, tijdens zijne aanhouding, de door hem opgelegde feiten, en gaf op, dat hij Purmerend verlaten had, met oogmerk op ten huize van Sneeboer penen diefstal te begaan; woord te plegen was echter bij hem niet opgekomen; hij verhaalde verder hoe Neeltje Spekter, die hem zeer wel kende, hem op zijn kloppen opengedaan en binnengelaten had; hij had daarop ongeveer een uur bij haar vertoefd, eene pijp gerookt, en zij gedronken en een appel gegeten, welke hem door het meisje uit welwillendheid gegeven was. Gedurende een oogenblik, dat het meisje zich verwijderde, had hij,

het kastje opengebroken, en eene aanzienlijke geldsom uit hetzelfde ontvreemd.

Daar hij vermeende, dat Neeltje, niets van den diefstal bespeurd had, wilde hij het huis weder verlaten; hij trok daartoe reeds zijne schoenen aan en stak daarna zijne pijp op; hij verachtte daarop zijn slagtoffer om eenig drinken, hetwelk hem de plaats aanwees, waar hij hetzelfde kon vinden. Bij die gelegenheid zag hij in het voorhuis een mes op een bak met aardappelen liggend, vatte hetzelfde en vreesde, dat de diefstal door het meisje ontdekt zou worden, begaf hij zich naar het ongelukkig kind, hetwelk hij bij de deur derdors aantrof. Het riep daarop: „God! wat wil je met dat mes!” Hij greep haar vervolgens aan, sleepte haar naar de dors, en sneed de ongelukkige na dezelfde op den grond geworpen te hebben, herhaaldelijk aan den hals. Hij verliet daarop terstond het huis, waschte zijne handen af, stak alsnog te voren het mes in de hand der verslagene en keerde naar Purmerend terug.

De Advocaat-Generaal Mr. D. C. v. d. Kemp, schetste bij het nemen van zijn requisitoir den beschuldigde af, als iemand, die van de eene tot de andere, ondeugd overgaande, ten laatste tot de grootste gruwelen was gekomen. Luthheid toch had hem tot losbandigheid; deze ondeugd weder tot diefstal, en diefstal ten laatste tot dezen gruwzamen moord gebracht.

Mr. M. H. s' Jacob hetoogde onder anderen ten voordeele van den beschuldigde, dat het geenszins regtens bewezen was, dat de manslag hier met voorbedachten rade gepleegd was, en dat hij derhalve wegens moord niet kon veroordeeld worden.

Zoo als men bereids vermeldde, is Boots, zoowel aan het plegen van diefstal met buiten- en binnenbraak, als aan moedwilligen doodslag, door diefstal voorafgegaan, schuldig verklaard, en dien ten gevolge tot de straffe des doods verwezen.

Bijzondere Berigten.

Paris 3. Jan. De fondsen, die gisteren door de tijding, dat de Koning in persoon de Kamers zal openen, gedrukt waren, zijn heden williger, zoodat de fondsen eenigszins gerezen zijn. Genoteerd 5 pCt. 119,70 à 120; 3 pCt. 78,85 à 79,05. Nap. 197; Sp. Act. 24; Pass. 4. De 3 pCt. waren om 4 ure, na de beurs: 79,05.

Het is voornamelijk de heer Soult, die medegewerkt heeft tot het besluit van de terugroeping van den generaal Bugeaud, om, zoo als hij zegt, een voorbeeld te geven aan alle hoofdofficieren, die zich met staatkundige zaken willen bemoeijen en vooral die in dagbladen willen schrijven. De heeren Kellermann en Martin du Nord hebben het gevoelen van den maarschalk Soult ondersteund, in oppositie met de ministers Guizot en Dactatel. Verder zegt men, dat de generaal Bugeaud tot opvolger zal hebben den hertog van Aumale, die het bevel over de troepen zal bekomen. Voorts zullen er 4 militaire divisien, door de generaals gekommandeerd, onder bevel van den hertog, in onze Afrikaansche bezittingen garnizoen houden.

Men zegt, dat het ministerie in het begin van de volgende zitting een krediet van 3 millioen voor Algerie zal verzoeken.

Men vernemt, dat de heer Villmain, minister van publiek onderwijs, door den raad is verkozen, om de troonrede, op de gronden, die in het kabinet zijn vastgesteld, te redigeren.

De heer Raffa, gezant van den beij van Tunis, is ter gelegenheid van den Nieuwjaarsdag in conferentie met den koning geweest.

De minister van marine heeft eene dépêche naar den prefect van het depart. Finistere gezonden, om de formatie van een bat. inf. te bevelen, voorzien van alle benoodigdheden, om naar de Markiezen-eilanden te worden overgevoerd. Het garnizoen van die eilanden zal vooreerst bestaan in een bataillon inf. van marine, 1 komp. artill., 1 detachment van de 6de komp. werklieden. Op die eilanden bevinden zich reeds 2 komp. van het 3de rég; een detachment van 21 man artill. en een detach. van 18 man werklieden. De geheele magt van de artillerie zal derhalve 200 man bedragen. Verder moeten al de manschappen gekeurd worden, geen de minste gebreken hebben en van alle behoeften voorzien zijn.

Gisteren avond hebben de hoofdofficieren van de nationale garde eene bijeenkomst gehad bij den gen. Jacqueminot, om de maatregelen te nemen, welke bij de opening der zitting zullen moeten genomen worden.

Men spreekt wederom van eene verandering in het ministerie en noemt als opvolgers onderanderen den baron de Barante, als minister van binnenlandsche zaken en den baron de Machau, als minister van marine. Alsdan zou men aan den minister Lacaze-laplagne de plaats van procureur-generaal bij de rekenkamer geven in plaatse van den heer Schoups, thans procureur-generaal, en deze laatste zou men tot minister van staat benoemen. Daarenboven wilde men insgelijks den heer Seguiet tot minister van staat verkiezen en zijnen post als 1ste president van het koninklijke hof aan den minister Martin geven. De heer Seguiet, die liever zijn traktement van 24,000 fr. als president wil behouden, heeft derhalve geëischt, dat men dan ook zijn zoon een post als president bij eene regtbank, of eene plaats in het hof van cassatie zal geven, om alzo het inkomen van zijnen zoon te vermeerderen, daar het zijne toch zal verminderen, en daardoor eene betere balans in zijn finantiewezen te brengen.

Men schrijft uit Santander den 23. December aan de Herald van 27 December: Men vernemt door het fregatschip La Fée, van Hayana komende dat Haiti aan Spanje den oorlog verklaard heeft. Twee spaansche vaartuigen zijn door eene korvet van Haiti op het oogenblik, dat La Fée Havana verliet, genomen. Eene stoomboot en andere vaartuigen maak en zich gereed, om zich naar Sint Domingo te begeven. Het Haïtische Gouvernement geeft tot verontschuldiging van deszelfs vijandelijk gedrag voor, het onregelmatig terug houden van een schip van Haiti te Porto-Rico; maar in dat geval had het Gouvernement van Haiti zich tot het bestuur van Porto-Rico moeten wenden, om opheffing van die zaak te verkrijgen.

MENGELWERK.

Aanmerkingen op het ontwerp van het Tweede Boek van het Strafwetboek Titel IV.

In No. 3448 van het Algemeen Handelsblad van Maandag den 28. November, lezen wij eenige aanmerkingen op den IV. titel van het voorgedragen strafwetboek, handelende van verboden genootschappen en van godsdienst-oefeningen.

De schrijver dezer aanmerkingen zegt met betrekking tot het eerste gedeelte: „In art. 1 wordt verboden het deelnemen van verboden genootschappen, en aan dezulken, welke staatkundige met de wetten strijdige bedoelingen ten oogmerk hebben, en in een volgende alinea voegt hij hierbij:

„Volgens het ontwerp zal dus thans bij ons alle associatie, behalve in de bovengenoemde gevallen van verbod of strijdigheid met de wetten, gedoorloofd zijn, zonder dat bevoorens de goedkeuring van de regering behoeft verzocht of erlangd te worden.”

Ontrent het tweede punt zegt de schrijver verder: „Boven hebben wij het reeds gezegd, dat art. 1 van het ontwerp, alleen zich bepaalde tot de verboden of met de wetten strijdende genootschappen, en overigens het vormen van genootschappen vrij liet. Waarom heeft men van die bepalingen, de genootschappen uitgesloten, waar men zich met godsdienstige onderwerpen bezig houdt? Hoe kan daar meer gevaar in wezen, dan zoo het doel des genootschaps is, staatkundige onderwerpen te behandelen. Dit laatste nogtans is geoorloofd, zelfs tot 50 tot 100, ja tot een onbepaald getal personen. En als men God zal vereeren, zullen slechts 30 menschen bijeen mogen komen.”

Om de aanmerkingen van den geëerden schrijver naar waarde te kunnen beoordeelen, is het noodzakelijk vooraf te onderzoeken, of de door hem geopperde bezwaren tegen het ontwerp al dan niet gegrond zijn.

De schrijver beklagt zich, namelijk dat de godsdienst-oefening, die van het ontstaan van het Gemeenbest, als volgens een vasten en onwrikbaren regel iedereen werd vrijgelaten, in haar nadeel boven alle anderen uitgezonderd is.

Vooreerst gelooven wij, dat in deze redenering eene grove dwaling ligt. Iumers maakt de schrijver hier geen onderscheid tusschen de vrijheid van godsdienstige begrippen of zogenaamde gewetensvrijheid, en de vrijheid van godsdienst-oefening. De eerste was ten allen tijde in ons vaderland geheel onbeperkt, en wordt ook door art. 188 der Grondwet, voor het koninkrijk gewaarborgd; wat echter de laatste betreft, deze is wel degelijk van de eerste onderscheiden, en wij zouden menigvuldige bewijzen kunnen aanvoeren, dat in vroegere dagen, in ons vaderland niets minder dan vrijheid van godsdienst-oefening aan alle gemeenschappen vergund werd.

Wij achten ons echter noch geroepen, noch zelfs bevoegd, om de oude bijna vergroefde wonden weder open te rijten, en zullen ons dus alleen bepalen bij datgene, wat na de vorming van het koninkrijk der Nederlanden hieromtrent bepaald werd.

Art. 188 der tegenwoordige Grondwet zegt: „De volkomene vrijheid van godsdienstige begrippen wordt aan elk gewaarborgd.” (G. W. 1815, art. 190.) (Het vervolg hierna.)

